

„Portal“, godišnja znanstveno-stručna publikacija Hrvatskog restauratorskog zavoda, donosi i tekstove, nova saznanja o arheološkoj baštini. **Petar Sekulić**, djelatnik Hrvatskog restauratorskog zavoda iz Odjela za kopnenu arheologiju priredio je tekst „Arhivske crtice uz 110. godišnjicu od početka arheoloških istraživanja starog grada (Krčingrada) na Plitvičkim jezerima.“

Stari grad Krčingrad nalazi se na gradini Kozjak, šumovitom poluo-toku smještenom između Kozjačkog i Gradinskog jezera. Njegova je

Ministarstvo kulture, Konzervatorski odjel u Slavenskom Brodu

NOVI PRILOZI POZNAVANJU POVIJESNOG NASLJEĐA I KULTURNIH DOBARA BRODSKOG POSAVLJA

Baština - info

INFORMATIVNO–EDUKATIVNI IZBOR IZ STRUČNIH
 MATERIJALA ARHIVA MINISTARSTVA KULTURE
 (569.)

Piše: Željka Perković,
 diplomirani inženjer
 arhitekture,
 pročelnica

Hrvatski restauratorski zavod (X.)

Prikazi smještaja Starog grada Krčingrada u sklopu Nacionalnoga parka Plitvička jezera

Arheoloških istraživanja omogućila su utvrđivanje tlocrtne dispozicije sjevernog dijela starog grada

Trokutasta kula je branila jedini kopneni pristup gradu

prošlost slabo poznata zbog nedostataka sačuvanih pisanih vrela. O arheološkim istraživanjima ostataka starog grada smještenog na Plitvičkim jezerima, svjedoči opsežna dokumentacija sačuvana u ostavštini Emilija Laszowskog u Hrvatskom državnom arhivu. Unatoč tome što nije bio školovani arheolog, Laszowski je pokazao iznimno razumijevanje metodologije arheoloških istraživanja, što se može smatrati još jednom potvrdom njegove pripadnosti hrvatskoj intelektualnoj eliti na prijelazu 19. u 20. stoljeće.

Stari se grad nalazi u sklopu Nacionalnoga parka Plitvička jezera. Prirodno zaštićena uzvisina dodatno je utvrđena obrambenim zidom od sedrenih klesanaca te trokutastom kulom koja je branila jedini kopneni pristup gradu.

Unatoč iznimnom položaju i arhitektonskom oblikovanju, zbog nedostatka sačuvanih pisanih

izvora, prošlost Krčingrada gotovo je nepoznata. Tek nakon stotinjak godina, 2008. i 2009., otkopana je i istražena trokutasta branič kula. Kula ima oblik istostraničnog trokuta, a dužina svake vanjske stranice je 16 metara. Rezultatima arheoloških istraživanja i interdisciplinarnom kontekstualizacijom poznatih povijesnih podataka moguće je njegovu izgradnju na prijelazu iz 13. u 14. stoljeće povezati s moćnom obitelji knezova Babonića.

Osim nadzora srednjovjekovnog trgovačkog puta koji je prolazio područjem Plitvičkih jezera, Stari grad Krčingrad bio je snažan iskaz moći jedne od najutjecajnijih plemićkih obitelji kasnosrednjovjekovne Slavonije. Posjedi knezova Babonića protezali su se na području između rijeka Krke, Save, Une i Korane, a članovi obitelji obnašali su neke od najviših dužnosti u kraljevstvu. Pretpostavlja se da je Krčingrad napušten

početkom 14. stoljeća zbog promjena političke situacije u kraljevstvu te prepušten postupnom propadanju. U 18. i 19. stoljeću gradski ostaci su sustavno razgrađivani za potrebe brojnih vojnih i civilnih građevina na području vojnokrajiške slunjske graničarske pukovnije.

Rezultati arheoloških istraživanja 2022. godine omogućili su utvrđivanje tlocrtne dispozicije sjevernog dijela starog grada. Osim vanjskih obrambenih zidova, prilikom istraživanja sjevernog dijela starog grada nisu utvrđeni ostaci drugih srednjovjekovnih građevina. Tijekom istraživanja pronađeni su nalazi iz razdoblja kasnog brončanog doba (oko 1300. do 1100. g. prije Krista), čime je potvrđen kontinuitet naseljavanja ove strateški iznimno povoljne uzvisine od prapovijesti do srednjega vijeka.

(nastavlja se)